

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ГЕОБОТАНІКА»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Спеціальність – 206 «Садово-паркове господарство»
Рік навчання 2, семестр 3,
Форма навчання денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання українська

Лектор курсу

Якубенко Борис Євдокимович, д. біол. н., професор

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Кафедра ботаніки, дендрології та лісової селекції,
корпус. 1, к. 110, тел. 527-82-08
botaniky@ukr.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна передбачає вивчення основних характеристик рослинного покриву та закономірностей його розвитку, динаміки для формування власних наукових компетенцій, які сприятимуть комплексному розумінню природних процесів та забезпечать глибокі підходи у питаннях раціонального природокористування. «Геоботаніка» орієнтована на опанування здобувачами наукового ступеня «доктор філософії» методики самостійної роботи з геоботанічних досліджень, вивчення та оцінки анатомо-морфологічних ознак рослин, що виникають під впливом різних екологічних факторів у процесі генезису та динаміки рослинних угруповань, а також під впливом господарської діяльності людини. Їхнє знання та розуміння породжує вміння окреслювати дослідницьке поле власного наукового дослідження, формувати методологію власного наукового дослідження, а також надавати оцінку ефективності природокористуванню та функціонуванню біологічних систем надорганізмового рівня. Геоботаніка відіграє вагомую роль у формуванні комунікативних навичок та творчих здібностей.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Тема 1. Вступ. Фітоценоз і його місце в біосфері	2	Знати основні етапи історичного розвитку та становлення геоботаніки, роль вітчизняних науковців у цьому процесі.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням	4
Тема 2. Основи геоботаніки. Поняття про фітоценоз	2/4	Знати будову, основні властивості фітоценозів та структурно-функціональні особливості рослинних угруповань. Вміти практично визначати основні	Опрацювання визначених темою питань з подальшим	4

		характеристики рослинних угруповань, проводити геоботанічні описи у польових умовах.	професійним обговоренням	
Тема 3. Взаємовідношення між рослинами у фітоценозах	2/2	Знати роль життєвих форм рослин у фітоценозах. Вміти практично визначати основні характеристики рослинних угруповань, такі як ярусність, структурність, біогоризнти і фітогоризнти. синузальність. мозаїчність фітоценозу.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням	4
Тема 4. Екологія фітоценозів. Індикаційні властивості рослин та їх значення у фітоценології	2/4	Знати про основні екологічні фактори та їх вплив на рослини й рослинність, зокрема вплив кліматичних, едафічних та орографічних умов та їхня роль у розвитку рослин і рослинності. Вміти практично визначати у польових умовах основні абіотичні, біотичні, антропічні чинники, які мають істотний вплив на конкретні ділянки рослинного покриву.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням	6
Тема 5. Динаміка рослинності	2/2	Знати основні поняття динаміки рослинного покриву, їхню класифікацію, умови виникнення та наслідки таких змін, сукцесії та клімакс в рослинних угрупованнях. Розрізняти відмінності між флюктуаційними та сукцесійними змінами. Вміти практично розрізняти природні від антропічно обумовлених змін, робити прогнози та припущення стосовно розвитку рослинного покриву, залежно від характеру дії та чинників, які обумовили зміни.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням	4
Тема 6. Класифікація фітоценозів та система синтаксономічних одиниць у фітоценології	2/2	Знати основні засади та особливості класифікації рослинних угруповань, розуміти систему синтаксономічних одиниць та основні принципи її формування, відмінності між домінантним та еколого-флористичним підходами у класифікації рослинності. Вміти проводити обробку серії геоботанічних описів з метою віднесення описаних рослинних угруповань до синтаксонів певного рангу.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням	4
Тема 7. Продуктивність, охорона та відтворення рослинності	2/2	Мати уявлення та знати, що таке продуктивність рослинних угруповань, аспектність фітоценозів, фенологічні фази розвитку рослин та фітоценозів, охорона та відтворення рослинності. Вміти практично визначати кількісні та якісні співвідношення між видами у фітоценозах, зокрема визначати	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням	4

		проективне покриття, рясність, розміщення видів у фітоценозах та розуміти методи їхнього обліку, встановлювати частоти трапляння для різних видів рослин.		
Тема 8. Основні закономірності географічного поширення рослинного покриву. Широтна і висотна зональність	2	Розуміти принципи виділення флористичного районування Землі, виділення флористичних царств. Знати особливості розподілу рослинності України ботаніко-географічними зонами. Вміти визначати зональну приналежність рослинних угруповань до природних зон Полісся, Лісостепу, Степу, передгірних та гірських районів Карпат та Криму.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням	4
Тема 9. Методика геоботанічних досліджень природних і культурних рослинних угруповань	4/4	Знати основні статистичні методи обробки результатів польових описів рослинних угруповань. Вміти практично визначати основні характеристики рослинних угруповань, проводити геоботанічні описи у польових умовах.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням	6
Всього				40
Реферат (самостійна робота)				30
Навчальна робота				70
Екзамен			Десять тестів та два відкриті питання	30
Всього за 1 семестр				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Дедлайни визначені в ЕНК. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, стажування або відрядження).
<i>Політика оцінювання самостійної роботи</i>	Самостійна робота у формі написання реферату є обов'язковою складовою навчальної роботи. Здобувачі вищої освіти мають право самостійно обирати теми рефератів, попередньо узгоджуючи їх з лектором, або ж обирати одну з пропонованих ним тем. Реферати здають на кафедрі філософії та міжнародної комунікації не пізніше 15 листопада. Здобувачі вищої освіти, що не здали реферат, або отримали оцінку нижчу 20 балів, до екзамену не допускаються, оскільки їхня навчальна робота менше 60 балів.
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час самостійних робіт, тестування та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Плагіат у рефератах аспірантів недопустимий. У разі виявлення у рефераті плагіату, робота повертається аспіранту для доопрацювання.

Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим, проте бали за нього не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній on-line формі за погодженням із деканом факультету)
Оцінювання	Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної (знання) та практичної підготовки (вміння) у співвідношенні 50/50, тобто 35 балів максимум знання і 35 балів – вміння. Проміжний контроль знань відбувається після кожної теми у формі тестування, максимум 2 бали. Підсумкова атестація – максимум 30 балів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано